

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3

Creative Leadership of School Administrators Under the Office of Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

จิรุตถยา พรหมสมปาน^{1*} และตรีฎมินทร์ ตรีตรีศวร²

Chiruttaya Promsomparn^{1*} and Tripumin Tritrishual²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Department of Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Lecturer of Department of Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: Chiruttaya.pro005@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 322 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วนโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการไว้วางใจ รองลงมา คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเจรจาต่อรอง 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้าราชการครูส่วนใหญ่ต้องการผู้บริหารที่รอบรู้ และเข้าใจถึงปัญหาในทุกด้าน มีทัศนคติที่กว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มคนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร จนถึงลูกจ้าง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This study aimed to 1) observe the attitude toward the creative leadership of the school administrators under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, 2) compare the attitudes toward the creative leadership of the school administrators under the service area which classified according to educational background, work experience, and school size, and 3) understand the suggestions toward creative leadership of the school administrators under the service area. The samples were 322 government teachers under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 who were selected by the stratified simple random sampling method without replacement. The research tools were a questionnaire survey and open-end questions with reliability rate of 0.986. The statistical tools were frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, and F-test. The results are as follow: 1) The creative leadership of the school administrators was at a high level, particularly in terms of reliability followed by risk management, whereas the negotiation was the lowest. 2) The samples with different educational backgrounds and work experiences reflected different levels of attitudes toward the school administrators under the service area as the significant rate of .05 3) It was suggested that the majority of the school administrators are knowledgeable and well aware of all issues. They have a broad perspective and are open to all opinions from white to blue collars.

Keywords: Creative leadership, school administrator, primary educational service area office

บทนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สถานศึกษาจึงควรมีการเปลี่ยนแปลงบริบทต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งเริ่มต้นของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและสามารถพึ่งตนเองได้ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 6 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เนื่องจากคุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ การปฏิรูปสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร และการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้น โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดใน การขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่ต้องใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินภารกิจให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจะประสบความสำเร็จหรือจะล้มเหลวในการบริหารเพียงใดนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารที่เหมาะสม ต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการมีการปรับเปลี่ยนและการพัฒนาองค์การควบคู่กันไป (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2555, น.67-68)

สำหรับผู้นำยุคใหม่ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล เข้าใจผู้อื่น และมีความสามารถในการติดต่อ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงได้ ผู้นำยุคใหม่ต้องสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทั้งส่วนบุคคลและการทำงาน เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและความยืดหยุ่นในการทำงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น โครงสร้างองค์กรที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน หลีกเลี่ยงความยึดหยุ่น ยอมรับ และแสวงหาความท้าทาย เช่น การทำงานที่ไม่ถนัด ไม่คุ้นเคยการทำงาน กับบุคคลใหม่ ๆ ใจกว้าง และปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ กล้ารับฟังความคิดเห็นหรือการทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่าง ไม่ยึดติดกับแนวคิดหรือความรู้ความสามารถเดิม ๆ และแสวงหาตัวอย่างศึกษาวิธีการทำงานของบุคคล ที่ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วมหรือผู้นำการเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแสวงหาแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้เป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (มัทนา วัฒนอมศักดิ์, 2550, น.114-118) สอดคล้องกับ “ผู้นำ เชิงสร้างสรรค์จะแสดงออกซึ่งการมีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการปรับตัวมีความเข้าใจในตัวผู้ร่วมงานบริบท และสภาพแวดล้อม เป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่า และศักยภาพของตนเองและพร้อมจะก้าวข้ามอุปสรรคไปด้วยกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิดและการกระทำรวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสมดุลในชีวิตที่รู้จักพัฒนาตนเองเสมอ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และจิตวิญญาณ (นเรศ บุญช่วย, 2553, น.3) ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (อ้างถึงใน กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555, น.10) กล่าวว่าผู้นำที่สร้างสรรค์จะมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) ค้นหา สิ่งใหม่ที่ดีกว่าอยู่เสมอ 2) กล้าลองผิดลองถูกไม่กลัวความล้มเหลว 3) เรียนรู้จากความผิดพลาดและไม่กลัวประสบการณ์ในอดีต 4) ตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตน์ (2555) ที่กล่าวไว้ว่าการพัฒนาผู้นำในอนาคตจะเน้นการเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ความคิดนอกกรอบในวัฒนธรรมองค์การแบบเปิด

ขณะที่นเรศ บุญช่วย (2553, น.3) ได้กล่าวว่า “ผู้นำเชิงสร้างสรรค์” จะแสดงออกซึ่งการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่า และศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่พร้อมจะก้าวข้ามอุปสรรคไปด้วยกัน ริเริ่มสร้างสรรค์ที่แสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิด และการกระทำ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสมดุลในชีวิตที่รู้จักพัฒนาตนเองเสมอทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และจิตวิญญาณ เช่นเดียวกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550, น.48) ได้กล่าวไว้ว่า กุญแจแห่งความสำเร็จประการหนึ่งของภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการกล้านำความเปลี่ยนแปลงและความสามารถในการกล้าเผชิญกับความท้าทาย ด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้เป้าหมายที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในการดำเนินงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ งานวิจัยหลายเรื่องชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการในทุกระดับทั้งในภาครัฐ เอกชน ระดับโลก ชาติ หรือระดับท้องถิ่น ผู้นำเปรียบเสมือนจุดรวมแห่งพลังของผู้ปฏิบัติงานซึ่งในภาวะวิกฤติของระบบราชการองค์กรมีความต้องการภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีความเข้มแข็ง ตั้งใจที่จะแก้ปัญหาอย่างกล้าหาญ อดทนและต่อเนื่องสามารถสร้างความมั่นใจให้เกิดการพัฒนาองค์กร ทำให้การทำงานเดินไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น เสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับองค์กร พระธรรมปิฎก (2541 อ้างถึงใน กนกอร สมปราชญ์, 2546, น.5)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 193 แห่ง และมีวิสัยทัศน์ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นต้นแบบการบริหารจัดการที่มุ่งสู่คุณภาพบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างทั่วถึงและเสมอภาค ยึดหลักธรรมาภิบาล สืบสานพระราชปณิธานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย สถานศึกษา จำนวน 193 แห่ง ซึ่งการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีความแตกต่างกันในด้านการบริหารงาน ทั้ง 4 งานหลัก คือ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ซึ่งย่อมมีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาโดยสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มมีผลการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันในเรื่องของผลการทดสอบและประเมินผลระดับชาติ O-NET ของนักเรียนอีกทั้งยังรวมถึงขนาดสถานศึกษาและการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนต้องใช้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการและควมมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2564)

จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ว่ามีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นอยู่เป็นอย่างไร ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะได้มีความพร้อมในการปรับตัวด้านกระบวนการบริหารจัดการและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพร้อมรับกับสภาพความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา

การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษาผู้ดำเนินการ จัดองค์การบุคลากรและการนิเทศ การจัดการศึกษาโดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม จัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตนาธรรมของการศึกษา โดยมีครูเป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนตามหลักสูตร โดยใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี ออกสู่สังคมอย่างมีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

การบริหารสถานศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจการบริหารตามมาตรา 39 ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งแบ่งการบริหารงานสถานศึกษาออกเป็น 4 งานหลัก นั่นคือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหาร งานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป โดยทุกกลุ่มล้วนมีความเกี่ยวข้องกันและเป็นกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการประกอบอาชีพสามารถพึ่งตนเองได้ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม และมีศักดิ์ศรีและมีบทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ดวงแข ขำนอก (2559, น.17) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถพิเศษของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถการแก้ปัญหาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการติดต่อประสานงานและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานอย่างมีศักยภาพ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการนำหรือจูงใจผู้อื่นอย่างมีวิสัยทัศน์ทำให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร สมาชิกตระหนักในวิสัยทัศน์ภารกิจจนทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อน (2559, น.32) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การที่ผู้นำใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งรู้จักกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้อื่นโดยเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่จะสามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยอาศัยการเรียนรู้เนื้อหาความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การที่บุคคลที่เป็นผู้นำใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารและการสื่อสารภายในองค์กรมีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น

ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ (Formative Leadership Theory) ได้รับการพัฒนาโดย Ash และ Persall บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “ในโรงเรียนหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคนซึ่งแสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ มากมาย บทบาทภาวะผู้นำจึงไม่ได้จำเพาะเจาะจงแต่ผู้บริหารเท่านั้น” แต่หน้าที่ของผู้บริหารคือการสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ครูอาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางให้คนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ (Productive Leaders) ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์นี้มุ่งมองว่า “ครู คือ ผู้นำ (Teacher as Leaders) โดยมีครูใหญ่ คือ ผู้นำของผู้นำ (Leader of Leaders)” อีกทศอดหนึ่งโดยนัยดังกล่าวหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร จึงไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้นแต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอาจารย์และบุคลากรซึ่งเป็นผู้ใหญ่ของโรงเรียนอีกด้วย

การเป็นผู้นำแบบสร้างสรรค์ (The formative leader) นั้นจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะการเอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitation Skills) อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เพราะสาระที่เป็นภารกิจหลักของทฤษฎีนี้ได้แก่การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ (Team Inquiry) การเรียนรู้แบบทีม (Team Learning) การร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหา (Collaborative Problem Solving) การจินตนาการสร้างภาพของอนาคตที่ควรเป็น (Imaging Future Possibilities) การพิจารณาตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (Examining shared beliefs) การใช้คำถาม (Asking Questions) การรวบรวมวิเคราะห์และแปลความข้อมูล (Collecting Analyzing, and Interpreting Data) ตลอดจนกระตุ้นครูอาจารย์ตั้งวงสนทนาอย่างสร้างสรรค์ในเรื่องการเรียนการสอน เป็นต้น ภารกิจดังกล่าวเหล่านี้ล้วนแสดงออกถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ทั้งสิ้น องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การประยุกต์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดของอาร์ชและเพอร์ซาล

แนวคิดองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของอาร์ช และเพอร์ซาล ทั้ง 10 ด้าน ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำให้ประสบความสำเร็จและถือว่าเป็นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้

องค์กรบรรลุปเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์แนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 10 ด้าน ตามแนวคิดของ รัธอาร์ชและเมอร์ซิเพอร์ซาล (Ruth, Ash, Maurice & Persall. 2007) ดังนี้

1. การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์มีความรู้เรื่องเครื่องมือสมัยใหม่สำหรับการจัดการศึกษา

2. การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการบริหาร สถานศึกษาด้วยการเรียนรู้แบบทีม มีการบริหารแบบทีมงาน แสดงออกด้วยการรับฟัง ทราบผลการทำงานของทีมงาน โดยใช้ดัชนีตัวบ่งชี้หลักที่บ่งถึงผลสำเร็จโดยรวมของทีมงาน มีการยอมรับในคุณค่าของบุคคล

3. การเจรจาต่อรอง หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการสนทนาพูดคุย เพื่อแก้ปัญหาทางด้านการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยน พูดคุยเจรจา มีวาทศิลป์ในการสื่อสาร ผู้บริหารมีทักษะการฟัง การพูด อ่าน และการเขียนที่ดี ใช้แนวทางในการสร้างแรงขับเคลื่อนและพลังใจให้เกิดกับบุคลากร

4. การไว้วางใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความเชื่อถือไว้วางใจให้กับสมาชิกในองค์กร ด้วยการยึดการบริหารสากล

5. การบริหารเวลา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ของงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างโดยใช้เวลาน้อยที่สุด

6. การสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดต่อประสานสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือมีการชี้แจงรายละเอียดให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

7. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อโรงเรียน มีการใช้การสื่อสารสองทางให้ความสำคัญแก่ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนทั้งด้านความร่วมมือการฝึกอบรม และให้ความสนใจกับบุคลากรทั้งหมดโดยไม่เลือกปฏิบัติ

8. การให้บริการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานที่กระทำหรือติดต่อเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการหรือผู้รับบริการ นั่นคือ นักเรียน ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นการให้ความช่วยเหลือการจัดอำนวยความสะดวก การสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

9. การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป มีวัตถุประสงค์นโยบายและมาตรการที่ชัดเจน ยอมรับบทบาทของผู้รับมอบอำนาจหน้าที่ให้กระทำแทน และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเชื่อมั่นว่า

10. การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และยอมมีผลกระทบต่องค์กรและสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์ (2562, น.ช) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า 1) ครุมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารเวลา การไว้วางใจ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์ (2562, น.ช) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า 1) ครุมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารเวลา การไว้วางใจ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัยรีน สมาแอ (2562, น.(3)) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ที่มีวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,156 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2564 โดยการเทียบจากตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา และใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 7 ข้อ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ 3) ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970, p.247) ซึ่งทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.986

การเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.81 โดยมีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.17 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน) คิดเป็นร้อยละ 66.77

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.18$) ด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.14$) ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.09$) และด้านการบริหารเวลา ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเจรจาต่อรอง ($\bar{X} = 4.03$)

3. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา										
	การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี	การบริหารเวลา	การเจรจาต่อรอง	การสร้างมนุษยสัมพันธ์	การสื่อสาร	การไว้วางใจ	การทำงานเป็นทีม	การให้บริการ	การระดมความคิดเห็น	การบริหารความเสี่ยง	โดยรวม
วุฒิการศึกษา	.492 (.623)	1.785 (.076)	2.469* (.014)	2.294* (.023)	1.708 (.089)	1.869 (.063)	.861 (.390)	1.137 (.257)	.288 (.773)	.116 (.908)	2.393* (.025)
ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน	5.201** (.006)	4.203* (.016)	.987 (.374)	3.078* (.047)	.937 (.393)	3.124* (.045)	1.652 (.193)	.678 (.509)	1.379 (.253)	2.578 (.078)	4.334* (.014)
ขนาดของ สถานศึกษา	1.717 (.121)	.133 (.928)	.107 (.880)	.439 (.620)	.071 (.995)	.203 (.768)	.427 (.606)	.084 (.979)	.596 (.719)	.119 (.846)	.662 (.431)

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารเวลา ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในเรื่องผู้บริหารเป็นผู้ที่รอบรู้ และเข้าใจถึง ปัญหาในทุกด้าน รองลงมา คือ ในเรื่องผู้บริหารมีทัศนคติที่กว้าง ยอมรับความคิดเห็นจากกลุ่มคนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร จนถึงลูกจ้าง ควรมีการสอนงานด้วยกัลยาณมิตร ให้กำลังใจเพราะการทำงานย่อมมี ข้อผิดพลาดได้ ควรมีการความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาด้านคำพูด และงาน บางอย่างควรมาจากการตัดสินใจของผู้บริหารเองไม่ใช่มาจากความคิดบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการไว้วางใจ ทั้งนี้เนื่องจากความเชื่อถือและความไว้วางใจเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง กันและกัน โดยจะยังคงอยู่ก็ต่อเมื่อบุคคลมีความมั่นใจ ความไว้วางใจจะช่วยลดความไม่แน่นอน ลดความเสี่ยง และเพิ่มความระมัดระวังของกระบวนการความคิดในการตอบสนองอย่างทันทีทันใดที่มีต่อผู้นำหรือ องค์กร หรืออาจหมายถึงการที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อถือต่อผู้บังคับบัญชาว่า เป็นคนที่น่าเชื่อถือและ มีความน่า ไว้วางใจ ซึ่งจะนำมาซึ่งความไว้วางใจในองค์กรเพื่อผลของความสำเร็จในงานนั้นร่วมกัน สอดคล้อง กับการศึกษาของสมจิตร ชูศรีवास (2562, น.ก) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านความไว้วางใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ใช้ในการบริหาร จัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความ เสี่ยงลดลง หรืออยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ สอดคล้องกับการศึกษาของภควรรณ ลุนสำโรง (2560, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ด้านความ เป็นผู้นำบริหารความเสี่ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการกระจายอำนาจ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษามีการจัดการศึกษาและภารกิจการบริหารตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ กำหนดไว้ โดยมุ่งหวังให้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและลดขั้นตอนการบริหาร เป็นการใช้ทรัพยากรในองค์กร อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด โดยที่การกระจายอำนาจการบริหาร สถานศึกษาจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนที่ผ่านมาและคาดว่าพอทำได้ ดังนั้น การกระจายอำนาจจึงเป็น

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงสุดของสถานศึกษา ด้านการให้บริการ ด้านการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เนื่องจากการบริการ คือ การให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น การบริการที่ดี ผู้รับบริการจะได้รับความประทับใจและเกิดความชื่นชมองค์กร อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร เบื้องหลังความสำเร็จของทุกงาน มักจะมีงานบริการเป็นเครื่องมือในการสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็งานประชาสัมพันธ์งานบริการวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจจากเจ้าหน้าที่ทุกระดับซึ่งจะต้องช่วยกันขับเคลื่อนพัฒนางานบริการให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพจนเกิดเป็น “การบริการที่ดี” ด้านการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เนื่องจากหัวใจสำคัญของการทำงานระบบทีม คือ การมีเป้าหมายเดียวกัน มุ่งมั่น ร่วมแรงร่วมใจบรรลุเป้าหมายให้ได้ มีระบบการทำงานที่ชัดเจน ทุกคนรู้หน้าที่ ปฏิบัติภารกิจให้ดีที่สุด สามัคคี ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูล ผลักดันกันและกัน ชื่นชมความสำเร็จร่วมกัน ร่วมภาคภูมิใจด้วยกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อัยริน สมอาเอ (2562, น.(3)) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสร้างมนุษยสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกัน ได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ จีราวัฒน์ สว่างกลับ (2561, น.ค.) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการสื่อสาร ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บริหารของหน่วยงานย่อมต้องมีการมอบหมายงาน การสั่งการออกคำสั่ง เพื่อให้งานหรือภารกิจขององค์กรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการมอบหมายงานจึงต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารที่ดี ซึ่งทำให้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชามีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของธนาภรณ์ นิลพันธนันท์ (2562, น.ข) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาที่ 32 ด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทั้งนี้เนื่องจากในโลกยุค โลกาภิวัตน์โลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิมเพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของจีราวัฒน์ สว่างกลับ

(2561, น.ค) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารเวลา ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บริหารของหน่วยงานย่อมต้องมีการมอบหมายงาน การสั่งการ ออกคำสั่ง เพื่อให้งานหรือภารกิจขององค์กรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการมอบหมายงานจึงต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารที่ดี ซึ่งทำให้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท (2562, น.ช) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ 32 ด้านการบริหารเวลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บริหารของหน่วยงานย่อมต้องมีการมอบหมายงาน การสั่งการ ออกคำสั่ง เพื่อให้งานหรือภารกิจขององค์กรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการมอบหมายงานจึงต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารที่ดี ซึ่งทำให้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ด้านการเจรจาต่อรอง ทั้งนี้เนื่องจากการเจรจาต่อรองเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ การศึกษาครูเจรจาต่อรอง คาดเดาความต้องการของคู่เจรจา และเข้าใจในข้อกังวลของฝ่ายตรงข้าม แม้จะไม่มีรูปแบบหรือสูตรสำเร็จ แต่การเตรียมตัว เตรียมการ วางแผน ล่วงหน้า เลือกผู้แทนในการเจรจาที่เหมาะสมและการนำเสนอที่ดี ย่อมสามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเจรจาได้ดีที่สุด วางกรอบ การเจรจาต่อรองในเชิงบวกให้เป็นงานสำคัญที่ร่วมกันทำ และทั้ง 2 ฝ่าย คาดว่าจะได้ประโยชน์ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราวัฒน์ สว่างกลับ (2561, น.ค) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการเจรจาต่อรอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมแตกต่างกัน

อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท (2562, น.ข) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารเวลา ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของจิราวัฒน์ สว่างกลับ (2561, น.ค.) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยรวมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ การศึกษาของอัยริน สมานอ (2562, น.(3)) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดของสถานศึกษา ต่างกัน มีความเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

1. ด้านการไว้วางใจ ผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้อง เหมาะสม เพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ
2. ด้านการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปในการศึกษาจะต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. ด้านการกระจายอำนาจ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ควรมีกระบวนการดำเนินการที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการจะขาดเสียมิได้ในการพัฒนาบุคลากรนั้นจะต้องดำเนินการตามกระบวนการอย่างสอดคล้อง ต่อเนื่องและสัมพันธ์กันอย่างครบวงจร โดยเริ่มจากการหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร การวางแผนในการพัฒนาบุคลากรดำเนินการพัฒนาบุคลากรและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการให้บริการ ผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคคลที่จะต้องคอยอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือ การให้ความกระจ่าง การสนับสนุนการเร่งรัดการทำงานตามสายงาน และความกระตือรือร้นต่อการให้บริการคนอื่น

5. ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมายกลยุทธ์ และนโยบายของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง

6. ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองและพัฒนางาน การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกให้ตาม ความเหมาะสม

7. ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว มีวาจาสุภาพ ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ ให้กำลังใจ เป็นมิตรกับทุกคน

8. ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี จากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการสนองตอบนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสารสนเทศ โดยการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ

9. ด้านการบริหารเวลา ผู้บริหารควรมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของครู ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรควรมีการสร้างคุณค่าให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา อันจะนำไปสู่การบริหารอย่างยั่งยืน ตลอดจนการมีระบบการบริหารจัดการและการควบคุมภายในที่ดี

10. ด้านการเจรจาต่อรอง ผู้บริหารต้องเข้าใจบทบาท รู้เทคนิค วิธี สามารถใช้วิธีการแก้ไขอย่างเหมาะสม ให้เหมาะกับเหตุการณ์ของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยตั้งอยู่บนความเที่ยงธรรม ความถูกต้อง มีคุณธรรมจริยธรรม ตามหลักธรรมาภิบาลและยอมรับเหตุผลในการแก้ไขความขัดแย้งนั้นด้วยกันทุกฝ่าย โดยปราศจากเงื่อนไข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับ จากชุมชน สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงโดยศึกษาในรูปของกรณีศึกษา

2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2546). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์*. ขอนแก่น: สุทธาการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *สุดยอดภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จิราวัฒน์ สว่างกลับ. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 20 สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ดวงแข ขำนอก. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ภควรรณ ลุนสำโรง. (2560). *การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- นเรศ บุญช่วย. (2553). *แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหาร
สถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- มัทนา วัจนอมศักดิ์. (2550). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*,
9 (1), 114-118.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). *หลักบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิง.
- สมจิตร ชุตริวาส. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, ร้อยเอ็ด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2563 - 2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ.2564)*. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2564,
จาก : http://www.sk3.go.th/data_13552

อัยรีน สมาแอ. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

Ash, Ruth C., and Maurice Persall. (2007). *The Principle as Chief Learning Officer: The New Work of Formative Leadership*. Birmingham: Stamford University Birmingham,

Cronbach, Lee. (1990). *J. Essentials of psychological testing* (7th ed.). New York: Harper & Row.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.